

5 νομοθετικές προτάσεις από Κομισιόν για τη στήριξη της καθαρής και σύγχρονης ναυτιλίας

2023/06/02 09:12 στην κατηγορία ΝΑΥΤΙΛΙΑ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε [πέντε νομοθετικές](#) προτάσεις, με στόχο τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ΕΕ για την ασφάλεια στη θάλασσα και την πρόληψη της ρύπανσης των υδάτων από τα πλοία.

Δεδομένου ότι το 75% του εξωτερικού εμπορίου της ΕΕ πραγματοποιείται διά θαλάσσης, οι θαλάσσιες μεταφορές δεν αποτελούν απλώς τη ραχοκοκαλιά μιας παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, αλλά είναι ζωτικές για τα νησιά της ΕΕ, τις περιφερειακές και τις απομακρυσμένες θαλάσσιες περιοχές.

Παρά το γεγονός ότι τα ύδατα της ΕΕ είναι επί του παρόντος πολύ ασφαλή, καθώς παρατηρούνται λίγοι μόνο θάνατοι και δεν έχει προκύψει κανένα σοβαρό περιστατικό δημιουργίας πετρελαιοκηλίδας πρόσφατα, κάθε χρόνο εξακολουθούν να αναφέρονται περισσότερα από 2.000 ατυχήματα και συμβάντα στη θάλασσα.

Οι προτάσεις θα εξοπλίσουν την ΕΕ με νέα εργαλεία για τη στήριξη της καθαρής και σύγχρονης ναυτιλίας.

Οι κανόνες της ΕΕ θα ευθυγραμμιστούν με τους διεθνείς κανονισμούς, εξασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τον τομέα, ενώ παράλληλα η εφαρμογή και η επιβολή της νομοθεσίας θα βελτιωθεί μέσω της ψηφιοποίησης και της ενίσχυσης της συνεργασίας εντός της ΕΕ.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα (EMSA) θα διαδραματίσει εξέχοντα ρόλο στην εφαρμογή των νέων απαιτήσεων μέσω της στήριξης που θα προσφέρει στη διοίκηση των κρατών μελών για την επιβολή των νέων κανόνων. Μια χωριστή πρόταση περιλαμβάνει αλλαγές στην εντολή του EMSA καθώς και αυτά τα νέα καθήκοντα.

Εκσυγχρονισμένοι κανόνες για την ασφάλεια στη θάλασσα

Τρεις από τις πέντε προτάσεις επικεντρώνονται στον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση των κανόνων για την ασφάλεια στη θάλασσα. Δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στον έλεγχο από το κράτος λιμένα και στη διερεύνηση θαλάσσιων ατυχημάτων

, ενισχύοντας την επιβολή των κανόνων για τη **μείωση των συμβάντων και των ατυχημάτων**, με τελικό στόχο να αποτραπούν η απώλεια ανθρώπινων ζωών και η ρύπανση του περιβάλλοντος.

Η δέσμη προτάσεων περιλαμβάνει τα εξής:

- Σαφείς απαιτήσεις για τις **επιθεωρήσεις των κρατών σημαίας**, με βάση τους διεθνείς κανόνες, καθώς και ειδικά προγράμματα κατάρτισης του EMSA για τις εθνικές διοικήσεις με σκοπό την ενίσχυση των ελέγχων που διενεργούν οι αρχές των κρατών-μελών στους στόλους τους. Με τον τρόπο αυτό θα βελτιωθεί η ασφάλεια στη θάλασσα και θα μειωθούν οι κίνδυνοι περιβαλλοντικής ρύπανσης, ενώ παράλληλα θα διασφαλιστεί ότι τα κράτη σημαίας της ΕΕ θα συνεχίσουν να παρέχουν υψηλής ποιότητας υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών. Η πρόταση διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών σημαίας σχετικά με τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων που διενεργούν και με ζητήματα συμμόρφωσης εν γένει. Ο EMSA θα υποστηρίξει αυτή τη συνεργασία μέσω ενός αναθεωρημένου προγράμματος επαγγελματικής εξέλιξης και κατάρτισης για τους επιθεωρητές των κρατών σημαίας.
- Ο **έλεγχος από το κράτος λιμένα** θα επεκταθεί ώστε να καλύπτει κι άλλους διεθνείς κανόνες, όπως νέες συμβάσεις για τη διαχείριση του ερματικού ύδατος και των ιζημάτων και για την ανάσχυση ναυαγίων. Η πρόταση επικαιροποιεί επίσης τον τρόπο στόχευσης των πλοίων προς επιθεώρηση, ώστε να αντικατοπτρίζει νέες απαιτήσεις και θα αποδίδει μεγαλύτερη σημασία στις περιβαλλοντικές επιδόσεις και ελλείψεις των πλοίων, κατά τον καθορισμό της κατηγορίας κινδύνου τους. Άλλες αλλαγές θα βελτιώσουν περισσότερο την ικανότητα των κρατών μελών να εντοπίζουν και να διορθώνουν ελλείψεις συμμόρφωσης με τους κανόνες ασφάλειας ή με τους κανόνες και τα πρότυπα για το περιβάλλον και την πρόληψη της ρύπανσης.
- Το πεδίο εφαρμογής του ελέγχου από το κράτος λιμένα και της διερεύνησης ατυχημάτων θα **επεκταθεί ώστε να καλύπτει και τα αλιευτικά σκάφη**, για τα οποία εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές ανησυχίες σε θέματα ασφάλειας. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να διενεργούν έλεγχο κράτους λιμένα σε αλιευτικά σκάφη μήκους άνω των 24 μέτρων που καταπλέουν σε λιμένες της ΕΕ. Ταυτόχρονα, τα κράτη μέλη θα υποχρεούνται να αναφέρουν τα πλέον σοβαρά ατυχήματα στα οποία εμπλέκονται μικρότερα αλιευτικά σκάφη μήκους κάτω των 15 μέτρων και να τα αναλύουν για την άντληση πιθανών διδαγμάτων. Οι δραστηριότητες ελέγχου από το κράτος σημαίας και το κράτος λιμένα θα ψηφιοποιηθούν και θα ενθαρρυνθεί η **χρήση ηλεκτρονικών πιστοποιητικών**. Αυτό θα καταστεί δυνατό κυρίως χάρη στα συστήματα ΤΠ και τις βάσεις δεδομένων του EMSA.

- **Οι εθνικοί φορείς διερεύνησης ατυχημάτων** θα λάβουν περαιτέρω στήριξη από τον EMSA. Μια ομάδα εμπειρογνομόνων από διάφορους επιστημονικούς κλάδους καθώς και εξειδικευμένα εργαλεία και εξοπλισμός θα είναι διαθέσιμα κατόπιν αιτήματος.

Αντιμετώπιση της ρύπανσης από τα πλοία

Οι σημερινές προτάσεις αποσκοπούν επίσης στην πρόληψη **κάθε είδους παράνομων απορρίψεων στις ευρωπαϊκές θάλασσες**, που είναι απαραίτητη για να μειωθεί ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος των δραστηριοτήτων θαλάσσιων μεταφορών και να διατηρηθεί το θαλάσσιο οικοσύστημα.

Για να επιτευχθεί αυτό είναι απαραίτητο να εντοπίζονται οι παράνομες απορρίψεις, να διώκονται οι παραβάσεις και να επιβάλλονται κυρώσεις στους δράστες παράνομων δραστηριοτήτων.

Για τον σκοπό αυτό, με την πρόταση:

- Ευθυγραμμίζονται οι κανόνες της ΕΕ με τους διεθνείς κανονισμούς και **επεκτείνεται το πεδίο εφαρμογής τους ώστε να καλύπτει ευρύτερο φάσμα ρυπογόνων ουσιών**. Εκτός από τις παράνομες απορρίψεις πετρελαίου και επιβλαβών υγρών ουσιών, οι οποίες καλύπτονταν ήδη από τους υφιστάμενους κανόνες, η Επιτροπή προτείνει να συμπεριληφθούν και οι παράνομες απορρίψεις επιβλαβών ουσιών που μεταφέρονται σε συσκευασμένη μορφή, λυμάτων, απορριμμάτων και απορριπτόμενων υδάτων και υπολειμμάτων από συστήματα καθαρισμού καυσαερίων (πλυντρίδες).
- Βελτιστοποιείται η βάση δεδομένων επιτήρησης και ανταλλαγής πληροφοριών CleanSeaNet του EMSA και προβλέπονται υποχρεώσεις ανταλλαγής πληροφοριών και παρακολούθησης από τις εθνικές αρχές που είναι αρμόδιες για τον εντοπισμό και την επαλήθευση πιθανής ρύπανσης. Το ενισχυμένο σύστημα θα διευκολύνει **την έγκαιρη επιβολή καθώς και τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών σε περίπτωση διασυνοριακών περιστατικών ρύπανσης από πλοία**.
- Θεσπίζεται **ενισχυμένο νομικό πλαίσιο για τις κυρώσεις και την επιβολή τους**, το οποίο επιτρέπει στις εθνικές αρχές να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα σε περίπτωση παράνομων απορρίψεων και να επιβάλλουν κυρώσεις, όπως για παράδειγμα πρόστιμα. Η πρόταση περιλαμβάνει ελάχιστα κριτήρια για την αποτελεσματική επιβολή διοικητικών κυρώσεων, όπως η σοβαρότητα της απόρριψης, ο αντίκτυπός της στο περιβάλλον ή η οικονομική ευρωστία της υπεύθυνης οντότητας.

Ανανέωση της εντολής του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια στη Θάλασσα

Η πρόταση επικαιροποιεί την εντολή του EMSA ώστε να αντικατοπτρίζει καλύτερα τον αυξανόμενο ρόλο που διαδραματίζει ο Οργανισμός σε πολλούς τομείς των θαλάσσιων μεταφορών, στους οποίους περιλαμβάνονται η ασφάλεια, η πρόληψη της ρύπανσης και η προστασία του περιβάλλοντος, η δράση για το κλίμα, η ασφάλεια, η επιτήρηση και η διαχείριση κρίσεων, και η ψηφιοποίηση - συμπεριλαμβανομένων των νέων καθηκόντων στους τομείς της ασφάλειας και της βιωσιμότητας που απορρέουν από αυτή τη νομοθετική δέσμη.

Για παράδειγμα, η Επιτροπή και τα κράτη-μέλη θα βασιστούν στη στήριξη του EMSA κατά την εφαρμογή του [κανονισμού FuelEU Maritime](#) και κατά την επέκταση του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ στις θαλάσσιες μεταφορές. Ο Οργανισμός θα συνεχίσει επίσης να συνδράμει την Επιτροπή και τα κράτη-μέλη στους τομείς της θαλάσσιας επιτήρησης, της ανθεκτικότητας σε θέματα κυβερνοασφάλειας και της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων και θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην απλούστευση της υποβολής εκθέσεων μεταξύ των κρατών μελών μέσω της χρήσης εργαλείων ΤΠ, συνεχίζοντας παράλληλα να προσφέρει κατάρτιση και ανάπτυξη ικανοτήτων στις διοικήσεις των κρατών μελών.

Τα επόμενα βήματα

Οι προτάσεις θα εξεταστούν τώρα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας.